

Новиков В.*

ВПЛИВ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ НА ЗАСОБИ ПРОТЕКЦІОНІЗМУ КРАЇН G20: ОСТАННІ ТЕНДЕНЦІЇ

Перш за все необхідно сказати про загальні тенденції розвитку світової економіки та торгівлі, серед яких головними пунктами виділяють:

- зменшення об'єму світової торгівлі на 12% за 2009 рік (повернення до рівня 2006 року). Але вже зараз можна бачити відновлення зростання, більшою мірою в Східній Азії і Китаї.

- звільнення 27 мільйонів людей у світі у 2009 році, що призвело до встановлення нового рекорду світового безробіття – 200 млн. І це число не зменшується у 2010 році. Цей факт є дуже важливим, адже саме зростання кількості безробітних є каталізатором для встановлення жорсткіших заходів у міжнародній торгівлі.

- зменшення заходів протекціоністської політики країн G20 у другому півріччі 2009 року порівняно з першим, і послідовне послаблення в першій половині 2010.

- прямо пропорційний зв'язок між рівнем внутрішнього безробіття й інфляції та мірою протекціонізму торгівлі

- нові торговельні рестрикції мають тенденцію до поширення у тих галузях, які вже доволі захищені: мінеральні ресурси, текстиль і вироби з металу. Це спровоковано високою працемісткістю цих секторів, і, як результат, побоюванням щодо впливу світового безробіття та цінової кон'юнктури на внутрішні сектори. (ціна спровокована наявністю даних товарів у країнах, що розвиваються – тобто тих, які вважаються другорядними у питанні виходу з кризи)

- стосовно торгівлі послугами, тенденція збільшення захисту секторів не спостерігається, хоча все ще залишається значне втручання держави у сектори транспортних та фінансових послуг

Протягом другої половини 2009 року були випадки не тільки поширення впливу держави, а й запровадження заходів «відкриття» торгівлі такими країнами, як Австралія, Бразилія, Канада, Китай, ЄС, Індія, Індонезія, РФ та Туреччина. Саме вони проінформували СОТ про припинення дії раніше прийнятих рестрикцій цих норм і перехід до відкритої торгівлі.

Аналізуючи заходи, вжиті країнами G20 протягом даного періоду, можна побачити, що більшість з них була спрямована на оздоровлення торгівлі (антидемпінг, компенсаційне мито та заходи захисту).

Вплив тарифного регулювання на світовий імпорт (за секторами) можна представити за допомогою наступної таблиці, яка відображає частку світового імпорту й імпорту країн G20, що підпадає під захист за допомогою методів тарифного регулювання (див. таб.1).

Всупереч сподіванням, випадки ініціації антидемпінгових розслідувань тільки зменшились порівняно з 2008 роком (див. таб.2).

* студент 4 курсу спеціальності «міжнародні економічні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Заблоцька Р.О.

Табл.1.

	жовтень 2009 – жовтень 2010	вересень 2009 – вересень 2010
частка у світовому імпорті	0.8	0.35
частка в імпорті країн G20	1.3	0.59
	Частка у світовому імпорті	Частка в імпорті країн G20
Загальний імпорт, що піддався впливу	0.41	0.72
<i>Продукція сільського господарства</i>	<i>0.02</i>	<i>0.03</i>
<i>Промислова продукція</i>	<i>0.39</i>	<i>0.69</i>
<i>Мінерали</i>	<i>0.19</i>	<i>0.33</i>
<i>Метали і вироби з металу</i>	<i>0.07</i>	<i>0.12</i>
<i>Машини і устаткування</i>	<i>0.06</i>	<i>0.10</i>

Табл.2.

Країни-члени	2008	2009
<i>Аргентина</i>	19	28
<i>Австралія</i>	6	9
<i>Бразилія</i>	23	9
<i>Канада</i>	3	6
<i>Китай</i>	14	19
<i>ЄС</i>	19	17
<i>Індія</i>	55	29
<i>Індонезія</i>	7	6
<i>Японія</i>	0	0
<i>Республіка Корея</i>	5	0
<i>Мексика</i>	1	2
<i>РФ</i>	...	7
<i>Саудівська Аравія</i>	0	0
<i>Південна Африка</i>	3	2
<i>Туреччина</i>	22	6
<i>США</i>	16	19
Всього	193	152

Кількість випадків розслідувань щодо компенсаційного мита навпаки збільшилась:

Табл.3.

Країни-члени	2008	2009
<i>Австралія</i>	1	1
<i>Канада</i>	1	1
<i>Китай</i>	0	4
<i>ЄС</i>	1	6
<i>Індія</i>	0	1
<i>Південна Африка</i>	2	0
<i>США</i>	3	13
Всього	8	26

Також збільшились і випадки процедур розслідування щодо захисних заходів збоку країн G20:

Табл.4.

Країни-члени	2008	2009
<i>Бразилія</i>	1	1
<i>Індія</i>	1	10
<i>Індонезія</i>	2	0
<i>РФ</i>	...	5
<i>Туреччина</i>	1	1
Всього	5	12

Підводячи підсумки, необхідно сказати, що СОТ залишається ефективним інструментом регулювання світової торгівлі й превентивним механізмом регресійного розвитку світової економіки в цілому, залишаючи за ринковими інституціями левову частку забезпечення функціонування економічних відносин як всередині країн, так і на міжнародній арені.